



Høgskolen i Telemark

## SLUTTEKSAMEN

**2113 Norsk litteratur før 1900**  
**2117 Norsk litteratur før 1900, nett- og samlingsbasert**  
**13. desember 2012**  
**kl. 9.00 - 14.00**

Tid:	5 timar
Målform:	Nynorsk
Sidetal:	9 sider inkl. framside og vedlegg
Hjelpemiddel:	Ingen
Vedlegg:	7 sider
Merknader:	Svar på <i>ei</i> av dei tre oppgåvene.

Eksamensresultata blir gjort kjent på StudentWeb.



Fakultet for allmennvitenskaplege fag



Svar på *ei* av oppgåvene:

1. Gi ein analyse av "Ørneredet" (1860) av Bjørnstjerne Bjørnson. Teksten er vedlagt.

*eller*

2. Gi ein analyse av "Jeg ser" (1893) av Sigbjørn Obstfelder. Teksten er vedlagt.

*eller*

3. Gi ein analyse av "Pälsen" (1898) av Hjalmar Söderberg. Teksten er vedlagt.

#### Vedlagde tekster

1. Ørneredet, 2 sider
2. Jeg ser, 1 side
3. Pälsen, 4 sider

Bjørnstjerne Bjørnson

## Ørneredet

Endregårdene hedte en liden Bygd, der laa for sig selv med høie Fjelde omkring. Den var flad i Bunden og frugtbar, men blev skaaret istykker af en bred Elv, som kom fra Fjeldene. Denne Elv bar ud i et Vand, som laa op til Bygden paa den ene Side og gav Udsigt langt udover.

Op efter Botne-Vand var den Mand kommen roende, som først havde ryddet i Dalen; hans Navn var Endre, og hans Ætlinge var det, som boede her. Somme sagde, han var rømt hidop for Drabs Skyld, derfor var hans Slægt saa mørk; Andre sagde, at dette skyldtes Fjeldene, der stængte Solen ude Kl.5 Eftermiddag Midtsommersdag.

Over den Bygd hang et Ørnerede. Det var lagt paa en Bergknaat oppe i Fjeldet, Alle kunde see, naar Hunørnen satte sig, men Ingen kunde naa. Hanørnen seilede over Bygden, slog snart ned efter et Lam, snart efter et Kid, engang tog den ogsaa et lidet Barn og bar med sig, saa der var ikke trygt i Bygden saalænge Ørnen havde Rede i Flakfjeldet; men der var Ingen som kunde naa. Det Sagn laa over Folket, at i gamle Dage var der to Brødre, som havde naaet.

Hvor Tvende mødtes i Endregårdene, standsede de, talte om Ørneredet og saa opefter. De vidste, naar Ørnene var kommen igjen paa det nye Aar, hvor de havde slaaet ned og gjort Ugagn, og hvem som sidst havde prøvet at gaa did op. Ungdommen øvede sig fra Smaagutten af, i Berg og Træer, i Brydning og Tag, for engang at kunne naa ligesom hine to Brødre. Mødtes den med Ungdommen fra andre Bygdelag og det bar til Styrkeprøve, vandt den altid; thi i de andre Bygder havde de intet Ørnerede at øve sig op imod.

Paa den Tid, hvorom her fortælles, hedte den bedste Gut i Endregårdene Leif, og var ikke af Slægten. Han havde krøllet Haar og smaa Øine, var ferm i al Slags Leg og kvindekjær. Han sagde tidligt om sig selv, at Ørneredet skulde han engang naa; men gamle Folk mente, han burde ikke sige det saa høit.

Dette tirrede ham, og endnu før han var kommen i sin bedste Alder, gik han tilveirs. Det var en klar Søndags Formiddag først i Sommeren, Ungerne maatte netop være udklækkede. Folk havde samlet sig i stort Følge under Fjeldet, han ventede til Hunørnen forlod sit Rede, gjorde da et Hop og hang i et Træ flere Alen fra Jorden. Det grodde i en Rift og efter denne Rift begyndte han at gaa op. Smaasteen løsnede under Foden paa ham, Muld og Grus rant ned, ellers var det ganske stilt;